

Cyklus 10 diskusních setkání ke stavebnímu zákonu

Pravidelná pondělní diskusní setkání k problematice stavebního zákona zahajuje téma Ochrana veřejných zájmů v pondělí 14. září 2020 v 15:00 v Nadaci ABF.

Cyklus Stavební zákon pořádá Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství v rámci České stavební akademie ve spolupráci s Českou společností pro stavební právo, MMR, MPO, SPS, profesními komorami a dalšími profesními institucemi, orgány veřejné a státní správy.

Rekodifikace stavebního práva je velké téma, o kterém se hovoří velmi hlasitě již několik let. Slibuje skutečné naplnění principu jedna stavba – jeden úřad – jedno povolení vytvořením nové jednotné soustavy státní stavební správy s integrací dotčených orgánů, změny v územním plánování, urychlení povolení i digitalizaci celého stavebního řízení. Vzbuzuje velká očekávání. Zaznívá chvála, silně je slyšet kritika – kritika způsobu přípravy zákona ve spolupráci MMR a HK, kritika vlastního textu zákona vyjádřená uplatněním více než pěti tisíci připomínkami, kritika částých a zásadních změn navržené úpravy, a to i v průběhu mezirezortního připomínkového řízení. V současné době byl návrh zcela nového stavebního zákona, který vyvolal nutnost změn v dalších 57 zvláštních zákonech, projednán Legislativní radou vlády, vláda jeho aktuální podobu schválila a již v září by měl být předán k dalšímu projednávání do Poslanecké sněmovny.

Každý o rekodifikaci něco zaslechl, informace i názory se různí, pro časté změny je situace mnohdy nepřehledná. Proto je připraven cyklus pravidelných diskusních setkání, kde zástupci předkladatele budou mít prostor vysvětlit změny oproti současnému stavu i jejich dopady, seznámit s ak-

tuálním stavem projednávání v Parlamentu, a kde zazní i hlasy „z druhé strany“ od zástupců stavebních úřadů, obcí, investorů, projektantů a dalších subjektů podílejících se na přípravě i realizaci stavebním procesu.

I Vy můžete přijít diskutovat, prezentovat svoje názory a zkušenosti.

Pořadatel: Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství

Místo: Nadace ABF, Václavské nám. 31, Praha 1

Čas: 15.00–17.00 hod. / vždy v pondělí
Odborným garantem cyklu diskusí je **JUDr. Vladimíra Sedláčková**.

HARMONOGRAM

14. 9. 2020 | Ochrana veřejných zájmů

Institucionální změny – reorganizace dotčených orgánů a jejich maximální možná integrace do státních stavebních úřadů. Stavebník nebude muset shánět desítky razítek dotčených orgánů a sám řešit jejich často protichůdné požadavky. Integrací dojde k zásadnímu zjednodušení řízení, posílení odpovědnosti stavebního úřadu za výsledek řízení a ochranu veřejných zájmů jako součást jeho rozhodování.

Změna formy – dotčené orgány neintegrovány do nové soustavy stavebních úřadů (Agentura ochrany přírody a krajiny, částečně památkáři) nebudou již vydávat závazná stanoviska, ale vyjádření jako formálně nezávazný úkon. Zavedení fikce souhlasného vyjádření bez připomínek v případě, že se dotčený orgán nevyjádří ve stanovené lhůtě.

21. 9. 2020 | Státní stavební správa

Rekodifikace povede z institucionálního hlediska k vybudování nové dvouúrovňové soustavy státní stavební správy tvořené Nejvyšším stavebním úřadem jako ústředním orgánem státní správy a krajskými stavebními úřady. Dalším cílem je racionalizace sítě stavebních úřadů na úrovni obecních úřadů obcí v přenesené působnosti. Základním stupněm nové soustavy v oblasti stavebního řádu mají být obecní stavební úřady, tzn. obecní úřady obcí s rozšířenou pů-

sobností a další obecní úřady stanovené vyhláškou Ministerstva vnitra na základě kritérií daných zákonem. Zřizuje se specializovaný stavební úřad, příslušný k řízení ve věcech tzv. vyhrazených staveb, vymezených v příloze zákona (např. staveb dálnic, drah, leteckých staveb, staveb a zařízení přenosové soustavy). Součástí státní stavební správy zůstávají Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany jako tzv. jiné stavební úřady.

5. 10. 2020 | Digitalizace

Návrh zákona předpokládá zřízení informačních systémů veřejné správy ve věcech územního plánování a stavebního řádu umožňujících dálkový přístup a sloužících k poskytování digitálních služeb, a to portálu stavebníka, národního geoportálu územního plánování, evidence stavebních postupů, evidence elektronických dokumentací, informačního systému identifikačního čísla stavby a informačního systému stavebního řízení.

Digitalizací postupů lze přispět k zásadnímu zkrácení délky povolovacích procesů; digitálně řízený proces automaticky upozorní všechny, kdo se k návrhu mají v rámci úřadu i mimo něj vyjádřit a také jim umožní nahlížet v jeden okamžik do stejných podkladů. Návrh dále předpokládá, že územně plánovací dokumentace, její změna a úplné znění, územní studie a vymezení zastavěného území, jeho změna a úplné znění, budou vyhotovovány v elektronické verzi ve strojově čitelném formátu, včetně prostorových dat ve vektorové formě; a též vybrané části územně plánovací dokumentace, její změny a úplné znění a vymezení zastavěného území, jeho změna a úplné znění, budou zpracovávány v jednotném standardu, který upraví prováděcí právní předpis.

12. 10. 2020 | Územně plánovací dokumentace

V oblasti územního plánování je hlavním cílem návrhu zákona posílení významu a vzájemného hierarchického vztahu závazných nástrojů územního plánování řešících území obce (územní plán, regulační plán), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (nově zavedený územ-

ni rozvojový plán). Dále pak posílení schopnosti přijetí územně plánovací dokumentace v reálném čase a zajištění její stability, neboť tato je základem pro právní jistotu v území. Na základě jednoznačného konsenzu v rámci mezirezortního připomínkového řízení nebylo přistoupeno ke změně formy územně plánovací dokumentace na právní předpis, jak bylo schváleno ve věcném záměru zákona, ale i nadále bude územně plánovací dokumentace vydávána formou opatření obecné povahy, u něhož byla upravena některá specifika.

Obsah a struktura územně plánovací dokumentace a obsah odůvodnění jsou stanoveny v přílohách č. 5 až 8 ke stavebnímu zákonu. Součástí materiálu předaného vládě jsou též teze prováděcích vyhlášek, mj. o územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu, o národním geoportálu územního plánování.

19. 10. 2020 | Plánovací smlouva

Jedním z cílů návrhu zákona je posílení postavení obcí a krajů v oblasti stanovování podmínek rozvoje území prostřednictvím plánovací smlouvy, kterou je veřejnoprávní smlouva uzavřená mezi stavebníkem a obcí nebo krajem v samostatné působnosti nebo vlastníkem veřejné infrastruktury, jejímž předmětem je vzájemný závazek stran poskytnout si součinnost při uskutečnění ve smlouvě uvedeného záměru a postupovat při jeho uskutečňování ujednaným způsobem. Účastníkem smlouvy může být i jiná osoba. Zákon upravuje obsah smlouvy, resp. stanovuje, k čemu se mohou smluvní strany zavazovat. Plánovací smlouvu uzavíranou obcí nebo krajem schvaluje zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo kraje. Spory z uzavřených plánovacích smluv rozhoduje Nejvyšší stavební úřad.

26. 10. 2020 | Stavební právo hmotné

V této oblasti byla provedena revize, modernizace a sjednocení obecných požadavků na výstavbu do jednoho právního předpisu s cílem je zpřehlednit, zjednodušit a zajistit kvalitu architektury, urbanismu a ochranu volné krajiny. Pražské stavební předpisy jsou navrženy ke zrušení. Návrh zákona upravuje základní nároky kladené na vymezení pozemků a umístění staveb (územní požadavky) a technické požadavky na stavby s cílem zajistit

nejdůležitější kvalitativní požadavky na vystavěné prostředí a veřejný prostor nově přímo v zákoně. Návrh zákona předpokládá, že podrobnější požadavky stanoví, tak jako doposud, prováděcí právní předpis, případně územně plánovací dokumentace na úrovni obce.

Teze prováděcí vyhlášky o požadavcích na výstavbu jsou součástí materiálu předaného vládě.

2. 11. 2020 | Zjednodušení a zrychlení povolení stavebního záměru

Pro zjednodušení povolování návrh ustupuje od historického pojetí odděleného územního a stavebního řízení, současně vypouští množství dalších povolovacích postupů (zjednodušené územní řízení, územní souhlas, souhlas s ohlášením stavby, společné řízení, veřejnoprávní smlouva, posouzení autorizovaným inspektorem) a ponechává jedině povolovací řízení předcházející realizaci záměru, s výjimkou specifických druhů staveb, kde zákon předpokládá vydání rámcového povolení stavebního úřadu a následně stavebního povolení tzv. jiným stavebním úřadem. Drobné stavby vymezené přílohou č. 1 zákona nebudou podléhat žádnému povolení.

Zkrácení délky povolovacího řízení návrh plánuje dosáhnout posílením koncentračních prvků, fikcí souhlasu dotčeného orgánu, automatickým přenosem příslušnosti k povolovacímu řízení na krajský stavební úřad v případě nečinnosti obecního stavebního úřadu a důslednou aplikací apelačního principu v odvolacím řízení. Zákon dále zavádí zcela nový institut tzv. zrychleného řízení.

9. 11. 2020 | Možná ochrana účastníků řízení při povolování staveb

Jaké lze očekávat změny při možnosti podávání námitek účastníků řízení, projednávání odvolání nebo při soudním přezkumu rozhodnutí na úseku stavebního řádu? Přípustný rozsah námitek navazuje na právní úpravu účastnosti; stavebník může uplatňovat libovolně, ostatní účastníci řízení jen ty námítky, které souvisí s jejich postavením účastníka řízení. Navržená úprava sleduje princip koncentrace uplatňování námitek jak v odvolacím řízení, tak při soudním přezkumu. V odvolání nelze uplatňovat námítky, které mohly být uplatněny v rámci řízení; v žalobě nelze vznášet ty námítky, které nebyly

uplatněny dříve v řízení. Výrazně je posílen apelační princip odvolacího řízení – nově nelze rozhodnutí zrušit a věc vrátit zpět. U soudního přezkumu zákon výslovně stanoví povinnost soudu vypořádat všechny přípustné části žaloby, dále upravuje specifické případy nepřipustnosti žaloby.

23. 11. 2020 | Postavení autorizovaných osob

Návrh zákona se zásadním způsobem dotýká práv a povinností autorizovaných osob. Oproti současnému stavu mají některé změny pouze upřesňující charakter, jindy jsou zásadní. Dozor projektanta nad souladem prováděné stavby s příslušnou projektovou dokumentací jako další vybraná činnost ve výstavbě. Nové vymezení projektové činnosti. Kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost. Stanovení zákonných povinností a odpovědnosti projektanta a stavbyvedoucího. Vedení stavebního deníku. Evidence elektronických dokumentací a přístup projektanta do evidence.

Výrazné změny jsou připraveny ve výkonu činnosti autorizovaných inspektorů.

Součástí materiálu předaného vládě jsou teze osmi prováděcích vyhlášek, které podle zmocňovacího ustanovení vydá Nejvyšší stavební úřad, mj. o dokumentaci staveb, o evidenci elektronických dokumentací.

V souvislosti s novou úpravou zákona byly provedeny změny autorizačního zákona.

30. 11. 2020 | Konec „černých staveb“?

Přináší nový zákon avizované zásadní změny? Návrh přináší změny ve vedení řízení, ale nadále umožňuje vydání dodatečného povolení při prokázání splnění zákonných podmínek, nově též prokázání dobré víry a předchozí uhrazení pokuty za přestupek. K řešení palčivého problému odstraňování nepovolených staveb přispěje nový institucionální model, kdy jsou státní krajské stavební úřady příslušné k execuci na nepeněžitá plnění, což umožní čerpat dostatečné množství finančních prostředků na výkon rozhodnutí. Současný spojený model veřejné správy financování nechává na obcích, které často nejsou schopny execuce financovat ze svých rozpočtů.

Registrace účastníků diskusních setkání je na emailu vzdelavani@abf-nadace.cz. Více informací na webu www.stavebni-akademie.cz.

[Tisková zpráva Nadace ABF ze dne 4. 9. 2020]

Úplné znění Politiky územního rozvoje České republiky a závaznost Aktualizace č. 5

Ministerstvo pro místní rozvoj zajistilo vyhotovení a zveřejnění v souladu s § 35 odst. 6 a 7 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s úkolem z usnesení vlády č. 833/2020 úplné znění Politiky územního rozvoje České republiky po její poslední aktualizaci.

Sdělení Ministerstva pro místní rozvoj o schválení Aktualizace č. 5 Politiky územního rozvoje České republiky bylo zveřejněno dne 10. září 2020 ve Sbírce zákonů v částce 149 pod číslem 368.

Dnem 11. září 2020 je Aktualizace č. 5 Politiky územního rozvoje České republiky závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území, v souladu s § 31 odst. 4 stavebního zákona.

Úplné znění PÚR ČR naleznete na webových stránkách MMR [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/uplne-zneni-politiky-uzemniho-rozvoje-ceske-re-\(1\)](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/uplne-zneni-politiky-uzemniho-rozvoje-ceske-re-(1)).

[MMR on-line, sekce Stavební právo – Informace a aktuality – Územní plánování]

Vítěz soutěže Architekt obci 2020

Vítězem soutěže Architekt obci 2020 se stal tandem Jaromír Kročák a město Soběslav. Ocenění převzali na slavnostním večeru konaném 8. září 2020 v Praze.

Ocenění Architekt obci uděluje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Svaz měst a obcí ČR a časopis Moderní obec. Letos poprvé je ocenění udělo-

váno ve spolupráci s Českou komorou architektů a Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR.

Cílem soutěže Architekt obci je ocenění tandemu architekt – obec a vyzdvihnutí jejich rolí při procesu výstavby. „*Chceme ocenit dlouhodobou spolupráci obcí a architektů, která vede k lepšímu prostředí pro život obyvatel,*“ vysvětlila na slavnostním ceremoniálu statut ceny Žanet Hadžić z MMR. Vybudovat kvalitní prostředí lze podle Radky Vladykové ze SMO jen díky odvaze územních samospráv. „*Důležité je nebát se město rozvíjet a na architektonické a urbanistické otázky si přizvat odborníky,*“ uvedla Radka Vladyková. „*Chce to odvalu nejen radnice, ale i architekta, který musí své názory prosadit. Jen tak lze postupně obrátit veřejné mínění a vést rozvoj správným směrem,*“ doplnil Ivan Ryšavý z časopisu Moderní obec společně s Petrem Durdíkem z Asociace pro urbanismus a územní plánování.

Předávání ocenění Architekt obci 2020 předcházela krátká videa, v nichž se někteří bývalí laureáti – Petr Hájek (Architekt roku 2018), Stanislav Fiala (Architekt roku 2019) a Zdeňka Vydrová (Architekt obci 2016) vyjadřovali k významu architektury. „*Architektura je něco, co by mělo přesáhnout život člověka. Vážím si vizi, ale důležité je, aby objekt stál, aby se dal skutečně prožít,*“ řekl Petr Hájek. „*Architekt musí brát v potaz všechno. Každý závan větru, každou myšlenku,*“ sdělil mimo jiné Stanislav Fiala. Podle Zdeňky Vydrové se „*architektuře bude dařit tam, kde je vůle měnit prostředí, hledat křehkou rovnováhu mezi soukromým a veřejným a vytvářet místo pro všechny lidi ve společnosti*“.

Odborná porota soutěže Architekt obci 2020 diskutovala potenciál kvalitního architektonického rozvoje jednotlivých sídel a vybrala již v létě pět finalistů soutěže, jejichž působení považuje pro rozvoj konkrétního města či obce za zásadní. Porota pracovala ve složení: Radka Vladyková – Svaz měst a obcí ČR, Petr Velička – Česká komora architektů, Josef Morkus – Minister-

stvo pro místní rozvoj ČR, Petr Durdík – Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, Milan Košař – držitel ocenění Architekt obci 2019, Regina Loukotová – zástupce ABF, a. s., Ivan Ryšavý – časopis Moderní obec.

Finalisté Architekt obci 2020: Bratčice – Dan Šamánek
Havlíčkův Brod – Aleš Burian
Hodice – Milan Nytra a Hana Nytrová
Holasovice – Lubomír Dehner
Soběslav – Jaromír Kročák.

Cena Architekt obci 2020 byla předána architektovi **JAROMÍRU KROČÁKOVI** (*1958) za mnohaletou profesionální práci architekta a podporu kvalitní architektury v regionu. Oceněna byla pak především jeho spolupráce se samosprávou města Soběslav, kterou na ceremoniálu zastupoval starosta Jindřich Bláha.

Jaromír Kročák absolvoval Fakultu architektury ČVUT, poté do roku 1990 pracoval v českobudějovickém Stavoprojektu. Hned v roce 1993 zakládá svůj vlastní Ateliér Kročák, za nímž stojí desítky staveb realizovaných především v Jihočeském kraji, např. oceňovaná vestavba knihovny do hradu v Soběslavi (2010), rekonstrukce bývalého hotelu Gomel v Českých Budějovicích (2011) nebo rekonstrukce domu Štěpánka Netolického v Třeboni (2016). Jaromír Kročák se aktivně podílí na architektonickém dění v jihočeském regionu, řadu let byl regionálním zástupcem České komory architektů, zasedá v porotách architektonických soutěží, je členem Památkové rady NPÚ v Českých Budějovicích. Působí rovněž jako pedagog na Fakultě stavební ČVUT v Praze.

Odůvodnění poroty: Porota ocenila zejména dlouhotrvající spolupráci architekta a samosprávy města Soběslav, jejímž výsledkem je rekonstrukce náměstí, parku a úpravy několika staveb, včetně obnovy a dostavby gotického hradu či přestavby kina na multifunkční kulturní centrum. Přestože Soběslav není velkým městem, může se chlubit cennými veřejnými prostory a hodnotnými stavbami. Město ve spolupráci s architektem o ně cílevědomě a koncepčně pečuje a jejich hodnoty vyzdvihuje a rozvíjí. V úvahu při tom bere i vliv úprav na mikroklima, provozní náročnost a co nejnázší údržbu. Nezapomíná ani na zapojení veřejnosti, která projekty spoluvytváří. Nema- lou roli v úspěšné spolupráci jistě hraje fakt, že pan architekt je soběslavským rodákem. Oceněný tandem již připravuje další projekt u kostela sv. Víta.

[Tisková zpráva MMR, 9. září 2020]

ARCHITEKT ROKU 20

Zdeněk Fránek architektem roku 2020

Ocenění za mimořádný přínos architektury v posledních pěti letech – cenu Architekt roku 2020, získal přední český architekt a pedagog **ZDENĚK FRÁNEK**, představitel organického proudu české architektury, za nímž stojí desítky mimořádných a originálních staveb. Čestné uznání poroty obdrželo brněnské občanské sdružení 4 AM, které se už deset let věnuje experimentálním přístupům a různorodým aktivitám zaměřeným na architekturu, městský prostor i současné umění.

V Centru architektury a městského plánování (CAMP) v Praze se 8. září 2020 sešly, i přes opatření spojená s koronavirem, téměř dvě stovky příznivců architektury. Moderátor Jiří Jaroš přivítal hosty, mezi nimiž byli ministr životního prostředí Richard Brabec, výkonná ředitelka Svazu měst a obcí Radka Vladyková, rektor Technické univerzity v Liberci Miroslav Brzezina, předseda představenstva ABF, a. s., Pavel Sehnal, generální ředitel ABF, a. s., Tomáš Kotrč a další. Významnou profesní událost svou přítomností podpořili i další zá-

stupci architektonicky zaměřených škol či profesních organizací – např. Ladislav Lábus, děkan FA ČVUT v Praze, Pavel Křeček, předseda ČKAIT, Josef Morkus z MMR a zástupci odborných i zpravodajských médií.

YOUNG ARCHITECT AWARD 2020

První udělovanou cenou byla Young Architect Award 2020, která je určena mladým architektům do 33 let. Celkem 11 finalistů představilo v projekci své práce spojené s tématem letošního ročníku – Architektura a krajina ve městě. Společnost YIT, která je partnerem soutěže, zastupoval Area Project Manager Petr Altmann. Kvi- toval, že se „v posledních pěti letech začalo v České republice více prosa- zovat udržitelné stavění, adaptace na klimatické změny a landscaping development“. Na jeho vystoupení navázal ministr Richard Brabec, který potvrdil zájem MŽP na vzniku kvalitní architektury. „Snažíme se, aby se architektura s krajinou doplňovaly. Nechceme ve městech tepelné ostro- vy,“ řekl mimo jiné ministr.

Hlavní ocenění CEMEX Young Archi- tect Award 2020 předal obchodní ředi- tel divize materiály ze společnosti CE- MEX Michal Kubiček autorce projektu **Vágní Praha – Ludmile Haluzíkové z FA ČVUT** (ateliér Novotný, Koňata, Zmek). Více informací na www.yaa.cz

ARCHITEKT ROKU 2020

Cenu Architekt roku vypsala již po dva- nácté společnost ABF, a. s., s cílem pou- kázat na význam a důležitost architektu- ry a jejích tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a podpořit kvalitu a odbornou i občanskou angažovanost na poli architektury. Hlavní cena Archi- tect roku je udělována osobě či osobám, které se v uplynulém období pěti let svým přístupem významně zasloužily o archi- tekturu v České republice. Poukazuje tak na konkrétní tvůrčí či organizační počiny vedoucí ke vzniku kvalitní výstavby, ať už se jedná o navrhování staveb, teoretic- kou, vzdělávací, propagační, publikační a popularizační činnost.

Již v červenci vybrala odborná porota (architekti Petr Hájek, Adam Gebrian, Marcela Steinbachová, umělkyně Ka- teřina Šedá a vítěz loňského ročníku soutěže – architekt Stanislav Fiala) pět finalistů soutěže Architekt roku 2020.

Finalisté Architekt roku 2020: • Ateliér 111 architekti / Jiří Weinzettl, Barbora Weinzettlová, Veronika Indrová, • Cosa. cz / Markéta Mráčková a Barbora Šimo- nová, • Zdeněk Fránek, • Petr Janda, • ov-a / Jiří Opočenský, Štěpán Valouch. Na ceremoniálu bylo možno zhlédnout krátká videa s medailony jednotlivých finalistů doprovobená komentářem čle- na poroty Adama Gebriana.

Porota se při svém výběru snažila o komplexní hodnocení jednotlivých osobností a nakonec se rozhodla do- poručit k ocenění **architekta a peda- goga ZDENĚKA FRÁNKY** (*1961), který byl na prestižní cenu Architekt roku nominován opakovaně.

Cenu předali Stanislav Fiala, loňský držitel Architekta roku, Pavel Sehnal, předseda představenstva společnosti ABF a zástupce mediálního partnera – vydavatel časopisu INTRO Jan Hej- hálek. Pavel Sehnal připomněl nedo- statečný zájem o řemesla a technické obory ze strany žáků škol a vyjádřil naději, že odborné ceny by mohly motivovat ke studiu technických obo- rů. Při předávání ceny Architekt roku 2020 se Zdeněk Fránek na otázku mo- derátora, zda ho stále baví projektovat, svěřil: „V procesu navrhování nelze přestat. Jedná se o jakési nutkání, kte- ré vás žene dál, ať už vám někdo hází klacky pod nohy, nebo ne.“

ZDENĚK FRÁNEK

Bývalý děkan
Fakulty umění
a architektury

na Technické univerzitě v Liberci (2012–2018) vystudoval Fakultu archi- tektury VUT v Brně, poté působil na ÚHA v Blansku, v roce 1989 založil firmu Fránek Architects. V současné době se věnuje projekční, publikační, výstavní a pedagogické činnosti doma i v zahraničí. Habilitoval se v roce 2008 na AVU v Praze, v roce 2011 ab-

solvoval profesorské řízení na VŠUP Praha. Mezi jeho nejvýznamnější stavby patří zámek ve Velkých Opatovicích (2007), kostel církve bratrské v Litomyšli (2010), kostel církve bratrské v Praze (2010), energetická ústředna No. 6 Ostrava-Vítkovice (2012), CCC – Czech China Contemporary Galerie Peking (2013), rodinný dům v Chorvatsku (2014), výzkumné centrum Liko-Noe a hala Liko-Vo ve Slavkově u Brna (2015–2019) atd.

Odůvodnění poroty: Tvorba profesora Zdeňka Fránka čerpá jak z architektonických (české baroko), tak uměleckých (Paul Klee), ale i přírodních zdrojů (botanika), jež přetavuje do originální, velmi osobité podoby. Patří k nejvýznamnějším představitelům organického proudu české architektury. Jeho stavby se vyznačují sochařskými kvalitami, zároveň, zvláště v posledním desetiletí, odrážejí jeho zájem o ekologii. Citlivě vstupují do daného prostředí, stávají se jeho obohacujícím fenoménem. Jednoduše řečeno, jsou krásné, aniž by se podbízely. Vedle navrhování rodinných domů, muzeí, sakrálních nebo industriálních budov se Zdeněk Fránek věnuje pedagogické činnosti, autorským výstavám, českou architekturu propaguje doma i v zahraničí. Jeho působení je už třicet let všestranné, intenzivní a především inspirativní.

[Architekt roku on-line; www.architektroku.cz]

František Korbel: Stavební právo chtělo reformu

Vláda schválila na konci srpna návrh nového stavebního zákona. Pokud ho přijme i parlament, budeme mít po 14 letech znovu další nový stavební kodex. Jeho spoluautor se zamýšlí nad tím, proč jeho návrh vzbuzuje tolik vášni.

Ačkoli mám k aktuální podobě návrhu stavebního zákona řadu výhrad, pokusím se jej obhájit.

Současný stav je opravdu tristní. Nesmírně složitý, byrokratický, ovládaný desítkami závazných stanovisek, se slabým stavebním úřadem podléhajícím politickému vedení obcí, který dubluje úkony v územním a staveb-

ním řízení. A do toho všeho nepovolené novely, formalismus a právní nejistota vyvolaná zpětným rušením územních plánů.

Má-li mít reforma smysl, musí se současný stav zjednodušit. Proto navrhla sloučit všechny povolovací procesy do jednoho řízení a integrovat rozhodovací pravomoci do stavebního úřadu. Svou ústřední myšlenku vyjádřila sloganem „jedno řízení – jeden úřad – jedno razítko“.

Jen díky tomu, že Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) svěřilo úvodní fázi projektu externímu týmu, vznikla alespoň v původním návrhu ideově čistá koncepce nezátížená resortizmem. Jinak by nebylo nic. Na návrhu se podílel tým advokátů, úředníků, zástupců komor a svazů, velkých měst i akademiků. I samotné MMR, které návrh dovedlo do současného stavu, předvedlo heroický výkon. Konfliktní materií vyřešilo na vládě bez jediného rozporu. Není vůbec zřejmé, z čeho čerpají kritici svou zášť.

Návrh zavádí jednotný environmentální permit, po němž volalo Ministerstvo životního prostředí, vrací do řízení spolky, zachovává závazná stanoviska orgánů památkové péče a důsledně chrání všechny veřejné zájmy.

Při projednávání připomínek se ukázaly limity zapojení úřadů do tvorby práva – všem je bližší košile, než kabát. Každý bojoval o své kompetence a udržení vlivu. A tak vzala za své idea jednotné státní správy a objevily se znovu jiné stavební úřady (pro resorty vnitra, obrany, spravedlnosti), speciální stavební úřady (pro dopravní či průmyslové stavby) a obecní stavební úřady (pro uspokojení požadavků samospráv). Bohužel.

Když nešlo o kompetence, bylo prosazování reformem snazší. Zákon zavádí plnou digitalizaci a jediný povolovací proces – řízení o povolení stavby. Udržela se i myšlenka apelace, která mezi nekonečným ping-pongem mezi instancemi. Ale vypadlo důsledné řešení nečinnosti úřadů. Místo automatického rozhodnutí v prvním stupni má být jen automatická atrakce.

Územní plánování zaujalo v zákoně hodně místa, ale nic moc nepřináší. Nedošlo ke změně formy opatření obecné povahy na právní předpis, posílení právní jistoty, posílení samospráv ani definování veřejného zájmu. Není to horší než dnes, ale jde o nevyužitou příležitost.

I hmotné právo zaostalo za původním návrhem. Zmizela řada pravidel pro tvorbu kvalitního veřejného prostoru, prostupnost území, podporu zeleně, pěších i cyklistů, ochranu vody či podporu obnovitelných zdrojů. Za této situace je škoda rušit mnohem modernější Pražské stavební předpisy, jimiž se šlo inspirovat.

Z hlediska legislativní techniky lituji obrovského zbytnění textu, k němuž došlo v rámci vyhovování připomínkám. Náš původní návrh měl 171 paragrafů. Aktuální verze jich má 333.

Podtrženo a sečteno, po připomínkách zbyla z reformy polovina, zato s dvojnásobným rozsahem. Přesto návrh zasluhuje respekt a konstruktivní kritiku. Reformu stavebního práva totiž nutně potřebujeme.

[Lidové noviny on-line, lidovky.cz, 4. 9. 2020]

Mariana Pančíková

Univerzální plán

Co mohou architekti a urbanisté pro zlepšení stavu „po epidemii“ udělat? Logicky se objevují naděje, že pošramocenou ekonomiku zachrání stavebnictví. Tato logika je ovšem atakována vleklými povolovacími procesy, je otázkou, kolik peněz zbyde na veřejné investice a s jakou důvěrou hledí do budoucna soukromí investoři. Do tohoto neutěšeného kontextu vstupuje Roman Koucký s radikálním doporučením: uvolněte řetězy a uvidíme, co z toho za několik let bude! Během krušných měsíců nouzového stavu naformuloval útlý, formálně minimalistický, ale obsahově třaskavý sešitek Univerzální

Univerzální
[územní]
plán pro
česká města
ve století
1+xx

[územní] plán pro česká města ve století 1+xx, jeden z příspěvků IPR k diskusi nad aktuálními problémy.

Po nejrůznějších katastrofách, které v průběhu věků postihují metropole a přinášejí kromě své okamžité ničivé podstaty i vleklé ekonomické dopady – ať už máme na mysli konflikty, války, důsledky živlů nebo epidemie – se komunita stavitelů měst, architektů a urbanistů, snažila přispět „svůj hřivnou“ k řešení. Jejich návrhy směřovaly k mírnění následků aktuální krize i prevenci škod dalších podobných událostí. Z iniciativy architektů pocházely účelné a často velkolepé úpravy prostorového uspořádání měst a jejich infrastrukturní vylepšení. Podmínkou obojího vždy byla jednoznačná politická podpora rozvoje a výstavby či alespoň přestavby. Jen dostatečně dobře nově zocelené město dokáže v budoucnu své obyvatele před opakující se újmou lépe obránit a ochránit.

V pokrizové situaci tonou česká města i dnes, v polovině roku 2020. S hlavním městem Prahou v čele. Koronaviru se společnost zatím definitivně nezabavila, v Česku se jej ale podařilo pomocí drakonických opatření nerozšířit a výskyt viru v populaci eliminovat. Přesto epidemie ze všech regionů České republiky nejvíc zasáhla právě Prahu a to v počtu nakažených i v devastačních hospodářských následcích. Počty nemocných se podařilo udržet v takové míře, že se Česká republika zařadila mezi země, které se celosvětově dokázaly s epidemií vyrovnat nejlépe. To je ale konec dobrých zpráv. Ekonomika se zbrzdila, koruna oslabuje a inflace roste. Díky vládním opatřením města dostanou do rozpočtů znatelně méně peněz.

Není žádným tajemstvím, že hlavní město Praha přispívá se svými 10 % obyvatel České republiky do státního rozpočtu 25 % hrubého národního produktu a z této disproporce těží všechny ostatní regiony. Jedním z největších zdrojů pražské prosperity je cestovní ruch. Ten byl sice v době před epidemií dlouhodobě vymknutý z kloubů a zejména historické centrum města a jeho obyvatele přetěžoval a trápil do úmru, profitovali jsme z něj nepřímo ale všichni. Možná naše sdílená

zkušenost z krize povede v dohledné době k vytoužené větší kultivaci a promyšlenosti turismu a tím například ke srovnání situace na trhu nájemního bydlení. Na to je zatím ale příliš brzy, otřesený svět se jen zvolna otvírá sobě navzájem, stejně tak se po měsících izolace jen těžkopádně rozjíždí domácí cestování a utrácení. Téměř prázdné centrum města – periferie naopak přetéká lidmi a ději – je sice pro jeho stálé obyvatele příjemnější, dlouhodobě je to ale neudržitelná situace.

Co tedy mohou architekti a urbanisté pro zlepšení stavu „po válce“ udělat? Velkou skupinou úkolů bude práce s veřejnými prostranstvími, která by měla zvýšit jejich obytnost a hygienu, těmto opatřením se ale teď věnovat nebudeme. Při pohledu do nijak zářivé současnosti českého hospodářství se logicky objevují naděje, že pošramocenou ekonomiku zachrání ověřený tahoun, stavebnictví. Tato logika je ovšem atakována vleklými povolovacími procesy – rozvoj města byl paralyzovaný už před koronakrizí. Je také otázkou, kolik peněz zbyde na veřejné investice a s jakou důvěrou hledí do budoucna soukromí investoři. A do tohoto neutěšeného kontextu vstupuje architekt a autor Metropolitního plánu Roman Koucký se svým Univerzálním plánem a radikálním doporučením: uvolněte řetězy a uvidíme, co z toho za několik let bude!

„Stavební amnestie“ je opatření nijak neznámé, v historii i v zahraničí se objevuje v různých periodách a podobách. Roman Koucký poprvé myšlenku dočasně umožnit neomezené stavění veřejně prezentoval už na konferenci Inventura urbanismu v roce 2017. Podtitul konference zněl Kdo to vlastně řídí? a Koucký přítomně lehce šokoval přednáškou s provokativním názvem A co kdyby to tu neřídil nikdo... Během krušných měsíců nouzového stavu v druhé čtvrtině roku 2020 pak svůj koncept vycizeloval a uceleně naformuloval do útlého, formálně minimalistického, ale obsahově třaskavého sešitku Univerzální [územní] plán pro česká města ve století 1+xx. Jako jeden ze svých příspěvků k diskusi nad problémy měst „po koruně“ jej vydává Institut plánování a rozvoje Praha. Roman Koucký

pomocí 10 prostých odstavců krátce a nekompromisně velí, jak pomoci nejen Praze, ale všem českým městům k novému rozkvětu. A to v době, kdy se zatím jen latentně, ale nepřehlédnutelně projevuje, že ani aktuální snaha o rekodifikaci stavebního práva k jeho zázračnému zjednodušení a vylepšení nepovede. Knížička je k dispozici na IPR Praha, předmluvu k ní napsal historik a právník Jiří Plos.

[StavbaWEB on-line, tisková zpráva, 23. 6. 2020]

Praha aktualizuje zásady územního rozvoje

Hlavní město pokročilo v aktualizaci svých zásad územního rozvoje (ZÚR). ZÚR jsou nadřazenou dokumentací územního plánu a „plánem“ celého kraje Hlavního města Prahy. Stanovují obecná pravidla pro rozvoj daného území a rovněž navrhuje rozvojové záměry celoměstského významu, např. kudy povedou důležité dopravní stavby a podobně.

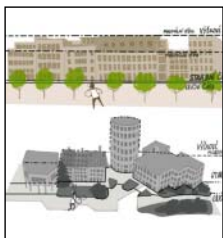
„Naším cílem je, aby měla Praha moderní a fungující nástroje územního plánování na všech úrovních. Úkolem této aktualizace ZÚR bylo uvést dokumentaci do souladu s novelizovanou legislativou, s aktualizovanou Politikou územního rozvoje ČR a převést grafickou část do digitálního datového modelu. Připravili jsme rovněž vysvětlující semináře pro zástupce městských částí, aby dokumentu všichni, kdo s ním pracují, dobře rozuměli,“ říká náměstek primátora pro oblast územního rozvoje Petr Hlaváček.

Mezi nejzásadnější změny patří nové uspořádání textové části v souladu s vyhláškou č. 500/2006 Sb. nebo změna „rozvojových a transformačních oblastí“, které ZÚR vymezovat nemohou, na „rozvojové a transformační plochy“. Terminologie a použité pojmy byly sjednoceny tak, aby na sebe jednotlivé pražské dokumentace navazovaly. Jde především o Pražské stavební předpisy, územně analytické podklady, zásady územního rozvoje, Metropolitní plán nebo územní plány vymezených částí Prahy.

Aktualizace Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy č. 5 (AZÚR) byla zpracována na základě Zprávy o uplatňování ZÚR v uplynulém období říjen 2014 – březen 2017 schválené ZHMP dne 14. 4. 2018 usnesením ZHMP č. 38/9. Aktualizaci zpracoval Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) a 7. srpna 2020 ji formálně předal pořizovateli – Magistrátu hl. m. Prahy, který připravil společné jednání na 9. září 2020 v Centru architektury a městského plánování (CAMP).

[StavbaWEB on-line, tisková zpráva, 25. 8. 2020]

Pražské stavební předpisy teď lépe definují, kde se dá stavět

Pražské stavební předpisy (PSP), které stanovují požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby, prochází technickou novelou. Rada hlavního města schválila 22. června 2020 novelu PSP, která zmírňuje riziko odlišného výkladu zastavitelnosti území.

Rada hlavního města už na konci loňského roku uložila vypracovat návrh na technickou novelu PSP s cílem upravit ustanovení Členění území podle zastavitelnosti a zastavitelnosti tak, aby byla vyloučena možnost odlišného výkladu. Na ní se přišlo při projednávání Metropolitního plánu v létě 2018.

Rada hlavního města už na konci loňského roku uložila vypracovat návrh na technickou novelu PSP s cílem upravit ustanovení Členění území podle zastavitelnosti a zastavitelnosti tak, aby byla vyloučena možnost odlišného výkladu. Na ní se přišlo při projednávání Metropolitního plánu v létě 2018.

„V Pražských stavebních předpisech upřesňujeme pojmy jako zastavitelnost, zastavitelnost a nezastavitelnost ve vztahu k pojmosloví ve stavebním zákoně. Díky tomu se teď vyhneme různým interpretacím a odstraníme tím skuliny, které by někdo mohl použít při plánované výstavbě,“ komentuje novelu Petr Hlaváček, I. náměstek primátora.

Novela tedy upravuje detailní popis pojmů a nedovoluje tak různé výklady, jelikož nová textace je jednoznačná. Novelizované PSP také budou moci v budoucnu společně s Metropolitním plánem korigovat nešťastné vymezení zastavěného v území.

„Kdybyste se v tuto chvíli podívali například na Divokou Šárku z pohledu stavebního zákona, uvidíte, že se jedná o zastavěné území neboli intravilán. Právě technická novela PSP ruku v ruce s budoucím Metropolitním plánem tento nesoulad mezi právním a skutečným stavem umí odstranit. Dalo by se říci, že Divokou Šárku „navracíme zpět“ krajině,“ popisuje Ondřej Boháč, ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. města Prahy (IPR).

Co jsou to PSP?
Pražské stavební předpisy jsou prováděcí předpisy ke stavebnímu zákonu vydávané ve formě nařízení a stanovující pro hlavní město Prahu obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby. Samotný návrh PSP zpracoval IPR. Návrh PSP schválila Rada hlavního města Prahy v červenci 2014 s účinností od 1. října 2014.

Co jsou to PSP?

PSP se věnují dnešním problémům města spojeným zejména s rozpadem městské struktury. Rozpracovávají a doplňují zejména opomíjené urbanistické vztahy. PSP také zavádí regulativy, které určují prostorové limity staveb ve vztahu k charakteru okolní zástavby, optimalizují například pravidla pro odstupy staveb od hranice pozemku, zavádí výškové limity a vrací se k instrumentům plánování města – uliční a stavební čáře. Předpis přináší jasná pravidla pro vymezení veřejných prostranství. Podrobně se věnuje například uličním stromořadím i regulaci reklamy.

[Tisková zpráva IPR Praha, 23. 6. 2020]

Martin Solar

Centrum má být bez vizuálního smogu. Hlavní město vytvořilo Manuál pro kultivovanou Prahu

Manuál obsahuje soubor pravidel, jak provozovnu vizuálně prezentovat s respektem k hodnotám historického města. Zároveň nabízí přehledný návod, jak se vyznat v předpisech a úspěšně získat potřebná povolení.

Plastové trdelníky na barokních fasádách, výlohy polepené fotkami potravin, historické okenice ověšené policemi s matřjoškami. Prahu v posledních letech trápí vizuální smog, zejména křiklavá reklama, všudypřítomná výhradně v historickém centru města. Radní hl. m. Prahy pro kulturu a památkovou péči Hana Třeštíková proto se svým týmem připravila Manuál pro kultivovanou Prahu, který jasně pojmenovává pravidla, která je v centru města třeba dodržet.

„Mrzí mě, když vidím krásné historické fasády pokryté lacinými plastovými cedulemi. Praha je jedinečná, ale pod nánošem reklam se její jedinečnost ztrácí. Reklama přitom nemusí být otravná a nevkusná – krásná výloha či firemní nápis mohou hodnotu místa pozvednout. Proto jsme připravili manuál, který má pomoci vizuální smog omezit,“ říká radní Hana Třeštíková.

Manuál pro kultivovanou Prahu má sloužit zejména podnikatelům, kteří mají v centru svou provozovnu. Legislativa v oblasti reklamy je v tomto ohledu velmi roztržštěná a je proto těžké zjistit, jaké všechny předpisy je třeba dodržet. Mnoho reklam je proto dnes umístěováno bez řádného povolení a v rozporu s předpisy. Manuál tak pomůže podnikatelům vyznat se v tom, co je třeba dodržet, a zároveň přináší návod, jak získat všechna povolení.

„Začali jsme tak, že jsme se sešli se zástupci jednotlivých úřadů a shrnuli si, jaké zákony a předpisy v oblasti reklamy v centru Prahy platí,“ vysvětluje Kristýna Drápalová, která měla projekt manuálu na starosti. „Tak jsme zjistili, že mezi kompetencemi jednotlivých úřadů jsou mezery. Proto jsme doplnili několik nových pravidel, která dosud nemají oporu v českých zákonech. Týká se to třeba polepů. Kompletní soubor pravidel potom schválila městská rada a jsou nyní závazné pro všechny objekty v majetku hlavního města, stejně tak prošly schválením i v Praze I. Město tak začne tím, že si zamete před vlastním prahem a dá příklad ostatním majitelům nemovitostí,“ upřesňuje Drápalová.

[SOLAR, Martin. Centrum má být bez vizuálního smogu. Hlavní město vytvořilo Manuál pro kultivovanou Prahu. In: NÁŠ REGION ON-LINE, © 2015–2020 A11 s. r. o. 3. 6. 2020]

Brno chystá nejmodernější hlavní nádraží v Evropě, jeho podobu přinese mezinárodní soutěž

Startuje největší architektonická soutěž v historii České republiky. Brno hledá autory podoby nového hlavního nádraží. Hlásit se mohou architekti z celého světa. Kancelář architekta města Brna (KAM) v pondělí 31. srpna oficiálně zahájila mezinárodní urbanisticko-dopravně-architektonickou soutěž o návrh. Společně ji pořádají město Brno a státní organizace Správa železnic. KAM do soutěže vyzve i autory hlavních nádraží Vídně, Berlína a Amsterdamu.

„Nové hlavní nádraží svým významem zcela zásadně ovlivní rozvoj města. Bude klíčovým dopravním uzlem s mož-

ností rychlého přestupu mezi vlakovou, autobusovou a městskou hromadnou dopravou. Na základě výsledků studie proveditelnosti věřím, že bude i možnost přestupu na severojižní kolejový diametr. Stane se nejen novou vstupní branou do Brna, ale i centrem nové čtvrti jižně od historického jádra,“ uvedl radní pro oblast územního plánování a rozvoje Filip Chvátal.

„Rozsahem půjde o největší mezinárodní soutěž, jaká se v Česku zatím pořádala. Chceme, aby Brno mělo nové hlavní nádraží, které bude patřit k nejlepším v Evropě. Do soutěže vyzveme přímo tři zahraniční architektonické ateliéry, které mají zkušenosti s velkými dopravními stavbami. Soutěžní porota vybere ze zasláných portfolií dalších devět soutěžících,“ řekl ředitel KAM Michal Sedláček.

Mezi třemi vyzvanými je architekt Albert Wimmer, spoluautor nového hlavního nádraží ve Vídni, nizozemský ateliér Benthem Crouwel, autoři hlavního nádraží v Amsterdamu, a gmp Architekten z Hamburku, kteří stojí za projektem hlavního nádraží v Berlíně.

Mezinárodní soutěž je užší dvoufázová. Nejprve budou tři ateliéry vyzvány k účasti v soutěži napřímo, dalších devět účastníků vybere ze zasláných portfolií soutěžní porota. Portfolio může zaslat každý architekt, který splňuje kvalifikační předpoklady dle soutěžních podmínek. Termín pro zaslání portfolií je 25. září 2020.

V první fázi dvanáct soutěžících rozpracuje návrhy, čtyři z nich budou vybrány do druhé fáze soutěže. Ve druhé fázi čtyři účastníci dopracují návrhy do větší podrobnosti, porota vybere vítěze a určí pořadí na druhém, třetím a čtvrtém místě. Hodnocení návrhů v první fázi proběhne v únoru, ve druhé fázi v červnu 2021.

„Nové nádraží nabídne větší kapacitu, komfort pro cestující a modernizaci vlakové dopravy. Bude umístěno na mostě ve výšce sedm metrů nad zemí. Bude průchozí a nebude tvořit bariéru mezi severní a jižní částí nové čtvrti. Součástí zadání soutěže je i celkové řešení veřejných prostranství a budov před-

nádražního a zanádražního prostoru, včetně jejich propojení s nábřežím řeky Svatky. Jsou to veřejná prostranství, která v Brně svým rozsahem nemají obdoby, je proto zásadní najít kvalitní řešení,“ upřesnil Sedláček.

Úkolem soutěžících bude navrhnout nádražní budovu včetně zastřešení a podoby nástupiště, podobu drážního tělesa a mostních konstrukcí, rozmístění vnitřních prostor a umístění hlavní výpravní haly, ale i kompletní řešení přílehlých veřejných prostranství. Kromě vlakové dopravy je nutné vyřešit také podobu a polohu autobusového nádraží, terminál hromadné dopravy, parkování, úschovnu kol nebo propojení pro pěší. Více informací na webu www.kambrno.cz/souteze.

[Kancelář architekta města Brna, 31. 8. 2020]

Nová pravidla pro developery

Pražská koalice vytvořila nová pravidla pro investory, která určí v jaké výši mají přispívat na občanskou vybavenost města při budování nových městských čtvrtí. Jedná se o pozemky, jež potřebují ke svému zastavění změnu územního plánu, která mnohonásobně zvýší jejich cenu. Nová metodika by měla určit výši této přidané hodnoty, která by měla být vrácena zpět městu nebo městské části v podobě nových parků, školek nebo bytů rozšiřující bytový fond města. Metodika poprvé nastavuje jednotná pravidla pro všechny městské části. Cílem je vytvořit transparentní pravidla, která budou odpovídající jak pro město, tak pro majitele pozemků.

V současné době neexistují žádná jednotná pravidla, která by určovala, jakým podílem by se měli majitelé pozemků městu revanšovat za to, že zpracovalo změnu územního plánu. Pražská koalice teď přišla s jasným vzorcem výpočtu, který zhodnocuje nově přidanou hodnotu pozemku, kterou při změně územního plánu získá. Nová metodika má za cíl zajistit udržitelný rozvoj hlavního města a ochránit zájmy jeho obyvatel.

„Pokud je v současnosti některé území nezastavitelné, má naprosto jinou hod-

notu, než kdyby v lokalitě došlo ke změně územního plánu na stavební pozemky. Vezměme si například Letňany. Ve chvíli, kdyby Praha změnila některou část této lokality na stavební, cena pozemku se mnohonásobně zvýší. Developeri by proto měli nést spravedlivý podíl např. na budování infrastruktury či veřejného prostoru. Jedná se o obdobný princip společenské odpovědnosti firem," popisuje Petr Hlaváček, 1. náměstek primátora pro územní rozvoj, a dodává: „Těšíme se na připomínky veřejnosti, developerů i městských částí. Pevně věřím, že se dohodneme. Koneckonců, město stavíme všichni společně.“

Město i nadále usiluje o maximální rychlost a transparentnost všech procesů, přičemž z pohledu developerů se požadované podmínky a chování města stanou díky metodice více předvídatelné. Investoři by se tak na základě dohod o spolupráci měli finančně podílet na budování infrastruktury, občanské vybavenosti a veřejných prostranství. S tím souhlasí i Ondřej Boháč, ředitel IPR Praha, který se na tvorbě metodiky podílel: „Každé nové území s sebou přináší vysoké náklady spojené s jeho zastavěním. Čím více nových obyvatel v území bude, tím vzrůstá potřeba na dostatečnou kapacitu škol a školek, kvalitní parky a dobré dopravní napojení. Investoři by se proto měli v rámci budoucího rozvoje města na těchto nákladech podílet. Nová metodika tak určuje, v jaké míře by měli přispívat.“

Architekt Filip Foglar z kanceláře Petra Hlaváčka jej doplňuje: „Stavíme na zahraničních zkušenostech i dobré praxi z některých městských částí. Naše metodika však přináší hned několik vylepšení oproti stávajícímu systému. Zároveň je maximálně jednoduchá, jednoznačná a férová. Důležitým aspektem při její tvorbě je pro nás úzká spolupráce s právníky a ekonomy, např. docentem Zdeňkem Tůmou.“

Nová metodika byla již konzultována s městskými částmi a zástupci developerů a v současné chvíli probíhá její připomínkování. Po vícekolovém projednání čeká na schválení Radou hl. města Prahy. Veřejnosti bude představena 29. 9. 2020 od 18:00 v Centru architektury a městského plánování v rámci

cyklu Velké změny Prahy za přítomnosti Petra Hlaváčka a dalších hostů.

[StavbaWEB on-line, tisková zpráva z 14. 8. 2020]

381 346 územních plánovačů. Výstava představuje horká témata Brna

Zeleň, zahrádky, cyklostezky, výšky budov, nová výstavba – to jsou horká témata, která nejvíc rezonovala projednáváním návrhu nového územního plánu města Brna. Od 8. října do 27. listopadu se mohou lidé s těmito tématy seznámit na výstavě v brněnském Urban centru u Staré radnice. Připravila ji Kancelář architekta města. Snahou tvůrců návrhu nového územního plánu je témata představit veřejnosti, stejně jako další kroky, které povedou k dokončení návrhu v roce 2022.

„Územní plán je dokument, který říká, jak se bude naše město rozvíjet v příštích desítkách let. Ovlivní tak životy všech 381 346 Brňanek a Brňanů, na které apeluje název výstavy. Během tříměsíčního představování návrhu nového územního plánu jsme zjistili, která témata veřejnost nejvíc zajímají. Proto jsme připravili výstavu a také sérii seminářů a kulatých stolů, kde o nich budeme dál diskutovat. Chceme představit další kroky, které povedou k dokončení návrhu v roce 2022,“ osvětlil ředitel Kanceláře architekta města Brna Michal Sedláček.

Brno má raritu, nejstarší územní plán v České republice. Brněnský veterán má už šestadvacet let. Na novém územním plánu, který ho nahradí, se pracuje už dlouhých osmnáct let. Na podzim 2018 převzala rozpracovaný územní plán Kancelář architekta města Brna. V březnu letošního roku byl návrh nového územního plánu představen veřejnosti. KAM uspořádala tři živá vysílání na internetu i ne-

formální setkání s obyvateli v městských částech. V červnu se konala dvě veřejná projednání návrhu na brněnském výstavišti. Celkově bylo k návrhu doručeno okolo 8 200 podání, které obsahují 36 tisíc námitek a připomínek k vypořádání. Opakované veřejné projednání návrhu se bude konat na jaře příštího roku.

„Když jsme před dvěma lety dostali za úkol dokončit návrh nového územního plánu, věděli jsme, že to nebude lehký úkol. V každém velkém městě jsou zastoupeny často protichůdné zájmy, města, městských částí, investorů, developerů a různých skupin obyvatel. Nejtěžší je najít dohodu na řešení, které je nejlepší z hlediska města jako celku, a přitom přijatelné i pro skupiny hájící své zájmy. Vedeme teď intenzivní diskuze, jak návrh upravit a dokončit,“ doplnil Sedláček.

Jako doprovodný program výstavy připravuje KAM na podzim sérii seminářů a kulatých stolů – ty se zaměří na témata jako jsou budoucnost cyklistické dopravy v Brně, protipovodňová opatření, zahrádky, výšková regulace budov, modrozelená infrastruktura a adaptace města na klimatickou změnu nebo pořádání architektonických soutěží. Více na webu www.kambrno.cz

[Tisková zpráva KAM Brno z 6. 10. 2020]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Ministryně Klára Dostálová se dohodla na spolupráci s Prahou

Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová jednala začátkem září s představiteli hlavního města Prahy o rekonstrukci stavebního práva. Nový stavební zákon schválila před koncem srpna vláda a nyní míří do Poslanecké sněmovny ČR.

„Řešení problémů velkých měst je pro mne zásadní. Vytvářejí velké procento HDP a musí mít podmínky pro stavební rozvoj. Vždy jsme zastávali názor a i nadále chceme, aby nová legislativa jejich specifické potřeby

zohledňovala,“ ujistila Klára Dostálová náměstkyně pražského primátora pro oblast územního rozvoje a územního plánu Petra Hlaváčka a ředitele Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy Ondřeje Boháče.

„My si s velkými městy rozumíme v tom, že povolování staveb před stavebním úřadem je spíše technicistní proces, který by měl mít na bedrech stát, ale komunální politici samozřejmě musí mít nástroje, jak území ovlivňovat a tím je územní plánování,“ dodala ministryně. Nový stavební zákon počítá s tím, že územní plánování zůstane v přenesené působnosti obcí jako je tomu dnes, do budoucna by ale mohlo být v samostatné působnosti samospráv, což by ještě posílilo jejich pravomoci. Tento přechod působnosti si vyžádá rozsáhlé změny řady předpisů, musí být široce prodiskutovaný, ministerstvo proto založí se zástupci měst, krajů, obcí a dalších ministerstev pracovní skupinu, která bude tuto změnu připravovat.

Zástupci velkých měst budou také nyní přizváni k tomu, aby spolu s ministerstvem vypracovali vyhlášky řešící územní a technické požadavky na stavby. Stávající požadavky roztržštěné v mnoha právních předpisech různé právní síly budou nahrazeny novým předpisem, který bude jednotný pro celou republiku a obsáhne kromě územních a technických požadavků na stavby také požadavky na bezbariérové užívání staveb. Praha ale o své vlastní předpisy, které představovaly v rámci republiky odlišné řešení, nepřijde. Pražské stavební předpisy budou pro nový předpis velmi významnou inspirací. „Předpokládáme, že to nejlepší z nich převezmeme pro celou republiku,“ uvedla ministryně.

„Jsme rádi, že máme s paní ministryní stejný cíl – aby se mohla města rozvíjet a dohoda o tom, jakým způsobem to budou dělat, se tvořila už během územního plánování jako je to obvyklé v západních zemích. Teď jde o to, abychom našli nástroje, jak k tomuto cíli dospět. Dohodli jsme se, že s ministerstvem budeme spolupracovat na komplexním pozměňovacím návrhu k novému stavebnímu zákonu, který se bude projednávat ve sněmovně, a na tom, aby se Pražské

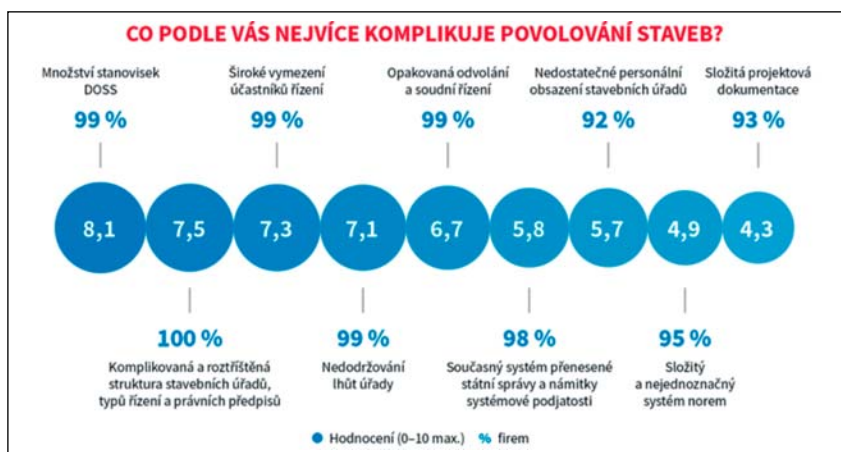
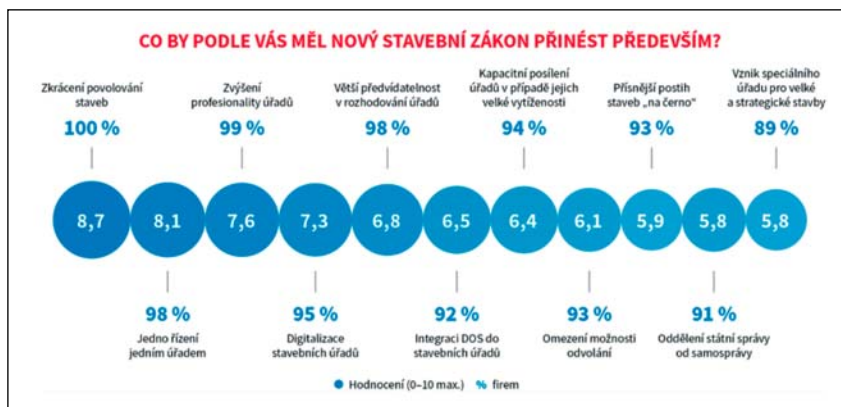
stavební předpisy propisaly do celorepublikových vyhlášek,“ uvedl náměstek pražského primátora Petr Hlaváček.

[Tisková zpráva MMR z 11. 9. 2020]

Nový zákon přinese zkrácení povolování staveb, po kterém volají projektanti

„Nový stavební zákon jsme připravili rychle. Věcný záměr zákona schválila vláda v červnu 2019, už letos v srpnu schválila vláda návrh nového stavebního zákona a ten nyní míří do Poslanecké sněmovny ČR. Předpokládáme, že by první čtení zákona mohlo proběhnout na říjnové schůzi,“ řekla náměstkyně ministryně pro místní rozvoj Marcela Pavlová Konferenci ředitelů projektových a investorských společností. Publiku náměstkyně představila hlavní principy nového zákona se zaměřením na nový institucionální model uspořádání stavební správy. „Nový zákon zrychlí povolování staveb. Stavební zákon se také nově věnuje například fenoménu černých staveb nebo institutu plánovací smlouvy, po kterém volala zejména velká města,“ uvedla Marcela Pavlová.

Konferenci uspořádala společnost CEEC Research, která ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj provedla v průběhu srpna průzkum mezi více než sto řediteli projektových společností. Respondentů jsme se ptali, co si od nového stavebního zákona slibují a v čem podle nich komplikuje stávající legislativa povolování staveb. „V tom, co je dnes špatně a co má nový zákon změnit, se s firmami shodujeme. Nový stavební zákon zavede princip jedno řízení, jeden úřad a jedno razítko. Stavebník bude do jednoho roku vědět, zda může stavět, či nikoli. Stavební řízení bude také konečně digitalizované, čímž se posuneme do 21. století,“ reagovala na výsledky průzkumu ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová. Jak to uděláme? Nový stavební zákon zjednoduší a racionalizuje dnes velmi roztržštěnou soustavu stavebních úřadů a přinese některé nové principy jako například opatření proti nečinnosti úřadu (pokud prvoinstanční obecní úřad nerozhodne ve stanovené lhůtě, řízení převezme neprodleně nadřízený krajský úřad), fikci souhlasu (dotčený orgán bude muset vydat vyjádření nebo závazné stanovisko v termínu) nebo apelační princip, který

znamená, že nadřízený stavební úřad bude muset v rámci odvolacího řízení rozhodnout a nebude moci věc vrátet nižšímu úřadu, čímž se odstraní dnešní nekonečný „ping-pong“.

Co by tedy měl nový stavební zákon podle projektantů přinést? Podle výzkumu mezi řediteli by měl zajistit především zkrácení povolování staveb (8,7 bodu z 10 možných) a jedno řízení jedním úřadem (8,1 bodu z 10). Dále by projektanti ocenili zvýšení profesionality úřadů (7,6 bodu z 10), jejich digitalizaci (7,3 bodu z 10) a větší předvídatelnost v jejich rozhodování (6,8 bodu z 10). Nový stavební zákon by měl přinést také integraci dotčených orgánů do stavebních úřadů (6,5 bodu z 10), kapacitní posílení úřadů v případě jejich velké vytiženosti (6,4 bodu z 10), přísnější postih staveb „na černo“ (5,9 bodu z 10) a také oddělení státní správy od samosprávy, nebo vznik speciálního úřadu pro velké a strategické stavby (obojí shodně 5,8 bodu z 10).

A co podle projektových společností nejvíce komplikuje povolování staveb? Dle respondentů proces nejvíce komplikuje nedodržování lhůt úřady (7,7 bodu z 10 možných), dále množství stanovisek dotčených orgánů (7,2 bodu z 10). Komplikovanou a roztříštěnou strukturu stavebních úřadů, typů řízení a právních předpisů ohodnotili projektanti na třetím místě se 7,0 body z 10 možných. Komplikace také spatřují v širokém vymezení účastníků řízení (6,4 bodu z 10), nedostatečném personálním obsazení stavebních úřadů (6,2 bodu z 10) a opakovaných odvolávání a soudních řízení (6,0 bodů z 10). Za nejmenší překážky považují současný systém přenesené státní správy a námitky systémové podjatosti (4,9 bodu z 10), nejednoznačný a složitý systém norem (4,7 z 10) a složitou projektovou dokumentaci (4,5 bodu z 10).

Náměstkyně ministryně Marcela Pavlová vysvětlila publiku také nově upravenou plánovací smlouvu. Obec, kraj nebo vlastník veřejné infrastruktury budou moci uzavírat s investorem plánovací smlouvu, ve které si stanoví vzájemné povinnosti a součinnost. Smlouvu bude schvalovat zastupitelstvo obce nebo kraje. Plánovací smlouva může být také dobrovolná či tzv. podmiňující, kdy

v územním nebo regulačním plánu bude možné vymezit záměr nebo koridor, pro které bude uzavření plánovací smlouvy povinné. Územní plán pak stanoví podmínky a lhůty uzavření takové smlouvy, maximálně však čtyři roky.

Další institut, který je často předmětem pozornosti, jsou černé stavby. Nový stavební zákon výrazně zpřísňuje podmínky, za kterých bude možné takové stavby dodatečně povolit. Stavebník bude muset s novým stavebním zákonem doložit, že jednal v dobré víře, že stavba je v souladu se všemi předpisy a bude muset zaplatit citelnou pokutu.

[Tisková zpráva MMR ze 7. 9. 2020]

Vláda schválila nový stavební zákon

Vláda ČR v pondělí 24. srpna schválila nový stavební zákon. „Nový stavební zákon je součástí programového prohlášení vlády. Slíbili jsme, že bude přijat v tomto funkčním období a děláme pro to maximum. Dnešek je dalším důležitým krokem, abychom slib občanům dodrželi,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová. Nový stavební zákon podle ní představuje vyvážený kompromis mezi veřejnými a soukromými zájmy, který zajistí konkurenceschopnost naší země.

Nyní zákon poputuje do sněmovny. „Doufáme, že si všechny politické strany uvědomují, jak velmi důležitý je stavební zákon pro budoucnost a nestane se z něj v Poslanecké sněmovně politikum, na kterém se budou chtít poslanci za každou cenu zviditelnit. Samozřejmě nebudeme tvrdit, že zákon už nejde vylepšit, jedná se ale o velmi provázanou normu, kde by některé zásadní koncepční zásahy mohly velmi uškodit,“ dodala Klára Dostálová.

Potřebu nové legislativy a digitalizace stavebního řízení ještě umocnila koronakrize a následná reakce vlády v podobě posílení investiční politiky. Stávající přeregulovaný zákon a byrokratický marasmus, do kterého jsme v posledních letech zabředli, ovlivňuje život všech, ať už jde o občany, developery nebo veřejný sektor. „Přece není

možné, abychom čekali na stavební povolení u dálnice v průměru 13 let a bytový dům v Praze trvalo povolit více než pět let,“ dodala ministryně.

Nový stavební zákon výrazně urychlí povolování staveb. Do 345 dnů budou stavebníci vědět, zda mohou stavět, či nikoliv. A to včetně odvolání a přezkumu. Takový byl cíl nového stavebního zákona a ten jsme splnili. U záměrů, kde je třeba posouzení vlivu na životní prostředí, půjde o 375 dnů. Toto jsou ovšem maximální, nepřekročitelné lhůty! V praxi bude povolování mnohem kratší. Tyto maximální lhůty platí například při komplikovaném doručování do ciziny nebo tam, kde probíhá dědické řízení.

Jak tedy dosáhneme zrychlení povolování staveb? Stavební zákon zavádí několik nových principů a opatření. Jsou to především pevně stanovené lhůty pro rozhodování, fikce souhlasu k vyjádření dotčeného orgánu a opatření proti nečinnosti stavebního úřadu. Dnes v zákoně řada takových lhůt chybí, nebo nejsou ze strany úřadů dodržovány. Stavebníci se tedy jen těžko dovolávají potřebných dokumentů a povolování staveb se neskutečně prodlužuje. Zákon zavádí pro vyjádření dotčených orgánů lhůty 30 dnů, které je možno ve zvláště složitých případech nebo při nařízení ohledání na místě prodloužit o dalších 30 dní. Pokud dotčené orgány lhůty nedodrží, bude se mít za to, že souhlasí a nemají žádné připomínky. Pro samotné obecní stavební úřady bude platit, že pokud nerozhodnou včas, tedy ve lhůtě 30 dnů, 60 dnů nebo 120 dnů podle druhu stavby, případně ve lhůtě prodloužené o 30 nebo o 60 dnů, převezme řízení neprodleně nadřízený krajský státní stavební úřad a řízení dokončí namísto nečinného obecního stavebního úřadu.

Stavebník už také sám nebude obíhat často i více než 40 úřadů a prosit o razítka, aby mohl vůbec podat žádost na stavební úřad. Většina tzv. dotčených orgánů bude totiž integrována do stavebního úřadu, který vydá na základě podané žádosti jedno povolení, které nebude v rozporu s chráněnými veřejnými zájmy. U těch orgánů, které integrovány nebudou, pak bude platit fikce souhlasu. Velmi důležité je odstranění tzv. ping-pongu, kdy v případě podání odvo-

lání nadřízený krajský úřad dnes vrací věc k novému projednání prvoinstančnímu úřadu, a to často opakovaně. To už nebude možné, odvolací orgán bude muset sám podle tzv. apelačního principu ve věci rozhodnout, tedy rozhodnutí obecního stavebního úřadu buď potvrdit, nebo změnit, nikoliv zrušit a vrátit věc k novému projednání.

Nový stavební zákon také přinese už jen jedno řízení místo stávajícího územního a stavebního řízení, ve kterých se často řeší stejné námitky. Vydávat se tak bude jen jedno povolení. Zákon zavádí i zrychlené řízení pro případy, kdy nebudou žádné rozpory, stavebník podá kompletní žádost a doloží souhlasy všech účastníků řízení. Pokud bude vše v pořádku, vydá stavební úřad povolení jako první úkon stavebního úřadu v řízení ve lhůtě 30 dnů. Využít to budou moci především stavitelé rodinných domků. Rozšíří se také rozsah drobných staveb, které nemusí procházet povolením vůbec.

Všechny principy, které urychlí povolování staveb, pomohou všem – ať už se jedná o člověka, který si chce postavit rodinný dům nebo developera s desítkami bytů či veřejného investora typu obce, kraje nebo třeba ŘSD či Správa železnic. Je potřeba si uvědomit, že největším investorem je stát, ať už se jedná o stavbu dálnic, vysokorychlostních tratí nebo energetických zdrojů. Kupříkladu příprava jednoho kilometru dálnice se v ČR v důsledku dlouhého povolovacího procesu protáhne o 8,4 roku a jeho cena se zvýší o 65,6 milionů korun na jeden kilometr. A to se ještě ani nekopne do země. Ekonomové spočítali, že jako stát přicházíme pomalým povolováním staveb o 7,1 miliardy korun (RIA) za rok. To si přece nemůžeme dovolit.

Hlavní principy nového stavebního zákona, které urychlí povolování staveb:

- jedno řízení před jedním stavebním úřadem;
- stanovené lhůty, fikce souhlasného vyjádření dotčeného orgánu a opatření proti nečinnosti;
- apelační princip;
- integrace dotčených orgánů do stavebních úřadů v maximální možné míře.

[Tisková zpráva MMR z 24. 8. 2020]

5G ve městech. Inovativní řešení pro budoucnost představilo Ústí nad Labem

Zástupci resortů průmyslu a obchodu a místního rozvoje řešili s vedením města Ústí nad Labem 5G síť. Hlavním tématem setkání byl rozvoj inovačního potenciálu města, jeho příprava na budoucí výzvy a představení způsobu zapojení do projektu „Podpora 5G sítí v oblasti Smart Cities“.

„Nová generace vysokorychlostního připojení se rozrůstá po celém světě. Usilujeme o to, aby Česká republika nebyla pozadu a udržela si svou konkurenceschopnost. Ta závisí do značné míry na technologiích a našich schopnostech je využívat. Podstatné také je, jak nové služby s nástupem 5G sítí zkvalitní životy občanů. A to je hlavní myšlenka projektu 5G ve městech,“ uvedl náměstek ministra průmyslu a obchodu pro digitalizaci a inovace Petr Očko. Síť nové generace otevrou cestu rozvoji chytrých měst i domácností, novým způsobům vzdělávání, zdravotnictví, průmyslu i dopravě budoucnosti.

Ministerstvo pro místní rozvoj společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu se rozhodli převést 5G z teorie do praxe prostřednictvím společného projektu „Podpora 5G sítí v oblasti Smart Cities“. Díky němu se stane pětice měst Plzeň, Bílina, Karlovy Vary, Jeseník a Ústí nad Labem prvními „chytrými městy“ v Česku. *„Abychom zvýšili hospodářský růst a podpořili vznik nových kvalitních pracovních příležitostí ve všech regionech, je třeba připravit se na budoucnost, a to jak koncepčně, tak projektově. To spočívá také ve využití nejnovějších technologií, které jsou nezbytným atributem pro dnešní podnikání a vzdělávání, ale také pro kvalitu veřejných služeb. Přímé zapojení měst v našem projektu tuto cestu všem účastníkům usnadní a urychlí. Urychlit by ji měly i některé evropské programy,“* uvedl David Koppitz, náměstek sekce regionálního rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj.

Každé z pětice měst vstoupilo do projektu s různým inovativním záměrem v oblasti Smart Cities. Regionální datovou platformu PORTABO sdružující všechny oborové domény a informa-

ce týkající se měst na Ústecku či testování autonomních dopravních prostředků ve městě U Smart Zone plánují v Ústí nad Labem. Zástupci města pracují na chytrých řešeních pro obyvatele společně s Ústeckým krajem a dalšími subjekty. Významným partnerem pro město je Inovační centrum Ústeckého kraje (ICUK), které pomáhá s transformací krajského inovačního ekosystému. Ve stejný den setkání proběhlo slavnostní otevření nového sídla ICUK Space Hradební, které bude sloužit například i jako prostor pro coworking a eventy.

Pilotní projekty v rámci měst generují mnoho vertikálních řešení týkajících se celé naší země a jejich realizace výrazně pomůže ke zrychlení celorepublikového procesu digitalizace. Už nyní se ukazuje významný přínos „chytrých technologií“ zaměřených například na eHealth a aplikace pro integrované záchranné složky. Posilování inovačního ekosystému a digitální připravenost regionu je zásadní pro tvorbu nových podnikatelských příležitostí souvisejících nejen s útlumem těžby uhlí. *„Projekt spojovaný s novými technologiemi a využitím sítí 5G je samozřejmě plně podporován i ze strany Českého telekomunikačního úřadu. Pětice měst je krásnou ukázkou, jak budou 5G technologie užitečné v běžném životě,“* říká předsedkyně Rady Českého telekomunikačního úřadu Hana Továrková. *„Internet věcí a strojů, jak je někdy 5G internet nazýván, přispěje k významným posunům v oblastech bezpečnosti a plynulosti dopravy, inovativním přístupům ve zdravotnictví a dalším důležitým oblastem. Věřím, že po úspěšné aukci kmitočtů se nabídka podobných služeb významně rozšíří,“* dodává Hana Továrková. *„V 5G sítích vidíme do budoucna významný potenciál zejména pro podnikatelský sektor v našem městě či spolupráci výzkumného a akademického prostředí. Zároveň pilotní projekty jako U Smart Zone a PORTABO vnímáme jako možnost, jak si reálně 5G síť vyzkoušet a odhalit tak co nejvíce potenciálních možností využití ve prospěch obyvatel našeho města,“* doplnil primátor města Petr Nedvědický. Projekt „Podpora 5G sítí v oblasti Smart Cities“ je financován z Operačního programu Technická pomoc.

[Tisková zpráva MMR z 23. 9. 2020]